

Sygn. akt VIII U 83/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSR del. Magdalena Kimel</i>
Protokolant:	<i>Justyna Jarzombek</i>

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2019 r. w Gliwicach

sprawy J. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 listopada 2018 r. **nr** (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od odwołującego J. P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn.akt VIII U 83/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 listopada 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych odmówił ubezpieczonemu J. P. (P.) prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczonemu nie przysługuje sporne świadczenie przyznawane w myśl art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem nie udowodnił on pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat oraz po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tejże ustawy. Do stażu pracy w szczególnych warunkach zaliczono ubezpieczonemu okresy od 1 stycznia 1989 r. do 31 października 1994 r. i od 1 listopada 1994 r. do 16 listopada 1997 r. Natomiast do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresów od 1 lipca 1982 r. do 30 czerwca 1986 r., od 1 lipca 1986 r. do 31 grudnia 1988 r., od 1 stycznia 2006 r. do 30 czerwca 2006 r. i od 1 lipca 2006 r. do 31 marca 2007 r., ponieważ ubezpieczony nie wykazał na jakiej

podstawie zakwalifikowano wskazane w świadectwach wykonywania pracy w szczególnych warunkach stanowiska na jakich pracował w ww. okresach do pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z wyk. A działem XIV, poz. 24 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Organ rentowy wskazał nadto, że ubezpieczony nie spełnił również przesłanek warunkujących przyznanie prawa do emerytury pomostowej w wariantcie z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych wynoszącego co najmniej 15 lat.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Wniósł odwołanie, w którym domagał się jej zmiany i przyznanie prawa do spornego świadczenia. Twierdził, że spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do spornego świadczenia. Jednocześnie wskazał, że przed 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace wymienione w zał. nr 2 poz. 17 stanowiącym załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. prace elektromonterów bezpośrednio przy usuwaniu awarii oraz eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach prac pod napięciem.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. P. urodził się (...)

Ubezpieczony zatrudniony był od 8 października 1979 r. d 31 grudnia 1998 r. w (...) SA w G., następnie został przejęty w trybie art. 23¹ kp przez Spółkę (...) Sp. z o.o. w G., w której pracował od 1 stycznia 1999 r. do 30 czerwca 2002 r. W powyższych okresach ubezpieczony pracował kolejno na stanowiskach samodzielny referent techniczny (od 8 października 1979 r. do 30 czerwca 1982 r.), inspektor nadzoru (od 1 lipca 1982 r. do 30 czerwca 1986 r.), samodzielny referent techniczny-inspektor nadzoru (od 1 lipca 1986 r. do 31 grudnia 1988 r.), inspektor nadzoru inwestycji i remontów (od 1 stycznia 1989 r. do 31 października 1994 r.), starszy inspektor nadzoru inwestycji i remontów (od 1 listopada 1994 r. do 16 listopada 1997 r.), specjalista ds. inwestycji (od 17 listopada 1997 r. do 31 marca 2000r.), kierownik wydziału przedsięwzięć komercyjnych (od 1 kwietnia 2000 r. do 30 czerwca 2002 r.).

Ubezpieczony posiada świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 26 czerwca 2018 r., z którego wynika, że w od 1 lipca 1982 r ubezpieczony wykonywał prace wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, tj. kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na wydziałach i oddziałach.

Z kolei w okresie od 1 lipca 2002 r. do 31 marca 2007 r. ubezpieczony pracował w (...) SA w G. kolejno jako koordynator ds. realizacji- inspektor nadzoru (od 1 stycznia 2006 r. do 30 czerwca 2006 r.) oraz inspektor nadzoru-specjalista ds. realizacji inwestycji (od 1 lipca 2006 r. do 31 marca 2007 r.).

Ubezpieczony posiada świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 13 sierpnia 2018 r., z którego wynika, że w ww. okresach wykonywał prace wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Powyższe dokumenty zostały wystawione przez następcę prawnego ww. zakładów pracy, tj. (...) SA w K..

Ubezpieczony legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 37 lat, 11 miesięcy i 26 dni, z czego 37 lat i 2 miesiące to okresy składkowe, a 9 miesięcy i 25 dni okresy nieskładkowe.

W powyższych okresach ubezpieczony pracował w dziale inwestycji, który zajmował się prowadzeniem inwestycji elektroenergetycznych sieci. Pracowało tam ok. 30 pracowników, z czego prawie połowa to inspektorzy. Zakres obowiązków wszystkich inspektorów był taki sam- zmieniały się tylko nazwy stanowisk. W skład działu inwestycji wchodziły działy: planowania, rozliczeń, odszkodowań, uzgodnień, dział inspektorów nadzoru. Inspektorzy rozpoczynali pracę w biurze, po czym najczęściej wyjeżdżali na budowy. Nadzorowali kilkanaście, czasem kilkadziesiąt budów.

Do zadań ubezpieczonego należało przygotowanie inwestycji i ich nadzorowanie w terenie. Ubezpieczony sprawdzał dokumentację, porównywał ją z warunkami w terenie, nadzorował stale prowadzone roboty elektroenergetyczne, a także roboty związane z modernizacją stacji; nadzorował wykonanie prac z zgodności z projektem; sprawdzał zgodność stosowanych materiałów i urządzeń, nadzorował stosowanie technologii odpowiadającej standardom obowiązującym w energetyce; koordynował pracę. Uczestniczył również w posiedzeniach komisji przetargowych (do 2 godzin dziennie) oraz naradach koordynacyjnych.

Z kolei bezpośrednie prace przy budowie sieci elektroenergetycznych były wykonywane przez firmy zewnętrzne, w tym elektromonterów średnich, niskich i wysokich napięć. Usuwaniem awarii zajmowało się natomiast pogotowie energetyczne. Z kolei eksploatacja sieci elektroenergetycznych, a więc czynności związane z bieżącym utrzymaniem sieci, wykonywane przeglądów, oględziny należała do służb eksploatacyjnych danego rejonu. Czynności te były poza sferą działania inspektorów. Zdarzały się sytuacje, że inspektorzy udzielali porad w zakresie awarii. Niemniej jednak nie brali bezpośredniego udziału w usunięciu awarii czy eksploatacji sieci.

Ubezpieczony –pracując w terenie- pracował w pobliżu czynnych urządzeń elektroenergetycznych oraz urządzeń naprawianych. Nie wykonywał prac elektromontera. Ubezpieczony bezpośrednio nie uczestniczył przy usuwaniu awarii czy eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach prac pod napięciem.

W dniu 17 maja 2018 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej.

W dniu 26 listopada 2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do spornego świadczenia z przyczyn wyżej wskazanych.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego; aktach osobowych ubezpieczonego; zeznań świadka A. C. złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.50-52); zeznań świadka M. K. złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.52-54); zeznań świadka A. P. złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.54-55); zeznań świadka K. S. złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.55-56); zeznań świadka A. Ż. złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.56-57); zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 10 maja 2019 r. (k.59-60);

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. C., M. K., A. P., K. S., A. Ż. uznając je za spójne i kompletne. Zeznania świadków pokrywają się z zeznaniami ubezpieczonego.

Sąd uznał materiał dowodowy za wiarygodny, kompletny i pozwalający na poczynienie ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;

- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W myśl art. 49 ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Natomiast po myśli art. 3 ust. 1 ustawy **prace w szczególnych warunkach** to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Natomiast **prace o szczególnym charakterze** to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy (art. 3 ust. 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.), w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1, a za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3. (art. 3 ust. 4 i 5).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace (do 31 grudnia 2008r.) w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. (art. 3 ust. 7)

Zgodnie z treścią art. 12 ustawy przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej albowiem po dniu 31.12.2008r nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy, tj. nie

spełnił warunków o którym mowa w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat.

W sprawie bezspornym było, że po 31.12.2008r ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy.

W niniejszej sprawie Sąd zbadał, czy ubezpieczony spełnił przesłanki o których mowa w cytowanym powyżej art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Przepis ten pozwala na ustalenie prawa do emerytury pomostowej także dla pracownika, który po dniu 31.12.2008 r nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu tej ustawy, ale stawia ubezpieczonemu do spełnienia jeszcze dwa dodatkowe warunki:

- pierwszy to spełnienie przesłanek wskazanych w art. 4 pkt 1-5 i 7

Ubezpieczony urodził się po dniu 31.12.1948r, osiągnął wiek wynoszący dla mężczyzn co najmniej 60 lat, ma kres składkowy i nieskładkowy wynoszący dla mężczyzn co najmniej 25 lat, przed dniem 01.01.1999 r wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art 3 ust1 i 3 ustawy, lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy,

- drugi warunek to: aby w dniu wejścia w życie ustawy, to jest w dniu 01 stycznia 2009 r osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową miała przynajmniej 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach ale tylko w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, czyli prac wskazanych w załączniku nr 1 do tej ustawy.

W załączniku nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych w pkt 17 wymienione zostały **prace elektromonterów bezpośrednio przy usuwaniu awarii oraz eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach prac pod napięciem.**

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika, że ubezpieczony pracując jako inspektor nadzoru (od 1 lipca 1982 r. do 30 czerwca 1986 r.), samodzielny referent techniczny-inspektor nadzoru (od 1 lipca 1986 r. do 31 grudnia 1988 r.) koordynator ds. realizacji- inspektor nadzoru (od 1 stycznia 2006 r. do 30 czerwca 2006 r.) oraz inspektor nadzoru-specjalista ds. realizacji inwestycji (od 1 lipca 2006 r. do 31 marca 2007 r.) w żaden sposób nie wykonywał pracy wymienionej w zał. nr 2 poz. 17 stanowiącym załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych. Z zeznań świadków oraz z zeznań ubezpieczonego jednoznacznie wynika, że awarie były usuwane przez specjalne ekipy z danego regionu, a eksploatacją sieci zajmowała się właściwa grupa eksploatacyjna. Czynnościami tymi nie zajmowali się inspektorzy. Zaznaczyć należy, że ubezpieczony był zatrudniony w dziale inwestycji, a do jego obowiązków należało przede wszystkim dbanie o przygotowanie inwestycji i ich realizacja w terenie, a także nadzór. Nie brał on udziału w czynnościach bezpośrednio związanych z usuwaniem awarii czy eksploatacją sieci napowietrznych, nie pracował jako elektromonter. Pracy bezpośrednio przy usuwaniu awarii oraz eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych nie stanowi praca w sąsiedztwie instalacji czynnych. Praca w pobliżu czynnych urządzeń energetycznych nie uprawnia do emerytury pomostowej

Podkreślić należy, że w świetle art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych przesłankę z art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych analizować należy przez pryzmat przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem nie znajdują zastosowania przepisy dotychczasowe, do których odsyła przepis art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej., tj. przepisy rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa 978/15). Ustawa o emeryturach pomostowych zawężyła rodzaje prac i stanowiska, na których wykonuje się prace w warunkach szczególnych w porównaniu do tych prac i stanowisk, jakie zawiera wyk. A będący załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Ponadto wykaz prac wskazany w ustawie o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie

podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy o szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11, LEX nr 1171289).

Ubezpieczony nie udowodnił zatem, że na dzień 1 stycznia 2009 r. legitymuje się stażem w szczególnych warunkach, zgodnie z art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Reasumując ubezpieczony nie spełnił przesłanek do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej zarówno w wariancie z art. 4, jak i z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd działając na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne i orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności na wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 kpc w zw. z §9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804) zasądzając od ubezpieczonego jako od strony przegrywającej proces, na rzecz organu rentowego 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel